



Teismo praktikos rinkinys

Byla C-504/14

**Europos Komisija
prieš
Graikijos Respubliką**

„Valstybės įsipareigojimų neįvykdymas – Aplinka – Gamtos apsauga – Direktyva 92/43/EEB – 6 straipsnio 2 ir 3 dalys ir 12 straipsnio 1 dalies b ir d punktai – Laukinė fauna ir flora – Natūralių buveinių apsauga – Jūriniai vėžliai *Caretta caretta* – Jūrinių vėžlių apsauga Kiparisijos įlankoje – Bendrijos svarbos teritorija Kiparisijos kopos – Rūšių apsauga“

Santrauka – 2016 m. lapkričio 10 d. Teisingumo Teismo (ketvirtoji kolegija) sprendimas

- Aplinka – Natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsauga – Direktyva 92/43 – Specialios saugomos teritorijos – Valstybių narių pareigos – Draudimas bloginti natūralias ir rūšių buveines – Įsipareigojimų neįvykdymas – Komisijai tenkanti įrodinėjimo pareiga – Apimtis*
(Tarybos direktyvos 92/43 6 straipsnio 2 ir 4 dalys)
- Aplinka – Natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsauga – Direktyva 92/43 – Specialios saugomos teritorijos – Valstybių narių pareigos – Būtinų apsaugos priemonių priėmimas – Laikinių teritorijos apsaugos priemonių iki teismo procesų dėl statybos projekto, turinčio neigiamą poveikį, užbaigimo nepriėmimas – Įsipareigojimų neįvykdymas*
(Tarybos direktyvos 92/43 6 straipsnio 2 dalis)
- Ieškinys dėl įsipareigojimų neįvykdymo – Teisingumo Teismo atliekamas pagrįstumo nagrinėjimas – Padėtis, į kurią reikia atsižvelgti – Padėtis pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigoje*
(SESV 258 straipsnis)
- Aplinka – Natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsauga – Direktyva 92/43 – Specialios saugomos teritorijos – Valstybių narių pareigos – Draudimas bloginti natūralias ir rūšių buveines – Leidžianti nukrypti nuostata projektams, pateisinamiems su žmonių sveikata susijusiais viršesniais privalomaisiais viešojo intereso pagrindais – Būtinybė išnagrinėti, ar yra kitų mažiau žalingų sprendimų, ir palyginti atitinkamus interesus*
(Tarybos direktyvos 92/43 6 straipsnio 2–4 dalys)
- Aplinka – Natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsauga – Direktyva 92/43 – Specialios saugomos teritorijos – Valstybių narių pareigos – Draudimas bloginti natūralias ir rūšių buveines – Apimtis – Taikymas ir naujai, ir esamai žalą keliančiai veiklai*
(Tarybos direktyvos 92/43 4 straipsnio 2 dalis ir 6 straipsnio 2 dalis)

6. *Ieškinys dėl įsipareigojimų neįvykdymo – Įsipareigojimų neįvykdymo įrodymas – Komisijai tenkanti pareiga – Įsipareigojimų neįvykdymo įrodymų pateikimas*

(SESV 258 straipsnis)

7. *Aplinka – Natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsauga – Direktyva 92/43 – Specialios saugomos teritorijos – Valstybių narių pareigos – Projekto poveikio teritorijai vertinimas – Pareigos netaikytinumas, kai veikla vykdoma be atitinkamos valstybės narės leidimo*

(Tarybos direktyvos 92/43 6 straipsnio 3 dalis)

8. *Aplinka – Natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsauga – Direktyva 92/43 – Griežta IV priedo a dalyje nurodytų gyvūnų rūšių apsauga – Reikiamos priemonės sukurti apsaugos sistemą*

(Tarybos direktyvos 92/43 12 straipsnio 1 dalies b ir d punktai ir IV priedo a dalis)

9. *Aplinka – Natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsauga – Direktyva 92/43 – Rūšių apsauga – Valstybių narių pareigos – Tyčinio trikdymo sąvoka*

(Tarybos direktyvos 92/43 12 straipsnio 1 dalis)

1. Veikla gali būti laikoma atitinkančia Direktyvos 92/43 dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos 6 straipsnio 2 dalį tik jei yra užtikrinama, jog ji nesukelia jokio trikdymo, galinčio daryti didelį poveikį Direktyvos 92/43 tikslams, ypač joje siekiamam natūralių buveinių, faunos ir floros apsaugos tikslui. Siekdama konstatuoti Direktyvos 92/43 6 straipsnio 2 dalies pažeidimą Komisija privalo teisiškai pakankamai įrodyti, kad atitinkama valstybė narė nesiėmė tinkamų apsaugos priemonių, kurios prisidėtų prie to, kad projektų vykdymas, jei jie buvo vykdomi įsteigus nagrinėjamą teritoriją, nesukeltų atitinkamų rūšių buveinių būklės blogėjimo ir šių rūšių trikdymų, galinčių turėti didelį poveikį, atsižvelgiant į šios direktyvos tikslą užtikrinti minėtų rūšių apsaugą.

Vis dėlto tam, kad būtų nustatytas Direktyvos 92/43 6 straipsnio 2 dalies pažeidimas, Komisija neprivalo įrodyti, kad egzistuoja priežastinis ryšis tarp įrenginių, pastatytų vykdant projektą, eksploatavimo ir stipraus atitinkamų rūšių trikdymo. Iš tiesų pakanka, kad ši institucija įrodytų, jog egzistuoja tikimybė arba pavojus, jog toks eksploatavimas sukels tokį trikdymą. Komisijos pateiktas įrodymas, kad egzistuoja tokia tikimybė ar pavojus, vis dėlto neatima iš atitinkamos valstybės narės galimybės įrodyti, jog aptariama priemonė atitinka Direktyvos 92/43 6 straipsnio 4 dalyje nustatytas sąlygas ir kad ji yra poveikio saugomos teritorijos apsaugos tikslui vertinimo dalykas.

(žr. 28–30 punktus)

2. Nors valstybė narė nesuteikė leidimo dėl kelių specialioje apsaugos teritorijoje, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 92/43 dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos, ir prie to neprisidėjo, dėl to, kad pirma, delsė pradėti aptariamus kelius nutiesusios bendrovės vadovų baudžiamąjį persekiojimą ir skirti šiai bendrovei administracinę nuobaudą, ir antra, teigė nacionaliniuose teismuose, kad minėti keliai neteisėti ir turi būti panaikinti, valstybė narė neįvykdė konkretaus įsipareigojimo pagal Direktyvos 92/43 6 straipsnio 2 dalį.

Nesiimdama laikinų šios teritorijos apsaugos priemonių, kad apribotų naudojimąsi aptariamais privažiavimais, kol bus užbaigti įvairūs vykstantys teismo procesai dėl šių privažiavimų teisėtumo ir galimo panaikinimo, nors nėra įrodymų, patvirtinančių, kad tokios priemonės būtų neįmanomos dėl Sąjungos faktinių ar teisinių motyvų, atitinkama valstybė narė neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 92/43 6 straipsnio 2 dalį.

(žr. 54, 55 ir 57 punktus)

3. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 69 punktą)

4. Nors pakyla, įrengta specialioje apsaugos teritorijoje esančiame paplūdimyje, skirta neįgaliųjų asmenų judėjimui palengvinti, iš principo gali būti laikoma įrengta dėl su žmonių sveikata susijusių viršesnių privalomųjų viešojo intereso pagrindų, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 92/43 dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos 6 straipsnio 4 dalį, toks pateisinimas reiškia, be kita ko, jog reikia išnagrinėti, ar yra kitų ne tokių žalingų sprendimų, ir palyginti atitinkamus interesus remiantis pagal šios direktyvos 6 straipsnio 3 dalį atliktu poveikio saugomos teritorijos apsaugos tikslui vertinimu. Kadangi atitinkama valstybė narė šiuo klausimu nepateikė jokio paaiškinimo, leidimo įrengti tokią pakylą išdavimas pažeidė šios direktyvos 6 straipsnio 2 dalį.

(žr. 77 punktą)

5. Pagal Direktyvos 92/43 dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos joje nustatytas draudimas bloginti būklę neapsiriboja vien atitinkamos valstybės narės pareiga uždrausti arba nutraukti tik naują žalą keliančią veiklą. Todėl nesiėmusi tinkamų apsaugos priemonių tam, kad būtų išvengta, kad nuo specialios apsaugos teritorijos įtraukimo į Bendrijos svarbos teritorijų sąrašą, nurodytą šios direktyvos 4 straipsnio 2 dalyje, esamas kelių apšvietimas trikdytų jūrinius vėžlius *Caretta caretta*, atitinkama valstybė narė neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 92/43 6 straipsnio 2 dalį

(žr. 100, 101 punktus)

6. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 111 punktą)

7. Direktyvos 92/43 dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos 6 straipsnio 3 dalyje numatyta vertinimo procedūra, kuria, atliekant išankstinę kontrolę, siekiama užtikrinti, kad planas ar projektas, tiesiogiai nesusijęs su atitinkamos teritorijos administravimu ar jam nebūtinai, bet galintis ją reikšmingai paveikti, būtų tvirtinamas, tik jeigu jis nepakenks šios teritorijos vientisumui. Vadinasi, ši nuostata yra svarbi tik tada, kai kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos suteikia projekto leidimą, o prieš suteikiant tokį leidimą buvo tinkamai įvertintas šio projekto poveikis atitinkamai teritorijai.

Todėl bet kokie veiksmai, kuriais taikomas reikalavimas gauti leidimą, bet kuri buvo vykdoma jo negavus, t. y. neteisėtai, Direktyvos 92/43 6 straipsnio 3 dalis neturi būti taikoma.

(žr. 120–122 punktus)

8. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 140, 141 ir 148 punktus)

9. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 159 punktą)